

Učilište Jantar - ustanova za obrazovanje odraslih

Erasmus+

Ova publikacija odražava isključivo stajalište autora publikacije i Komisija se ne može smatrati odgovornom prilikom uporabe informacija koje se u njoj nalaze.

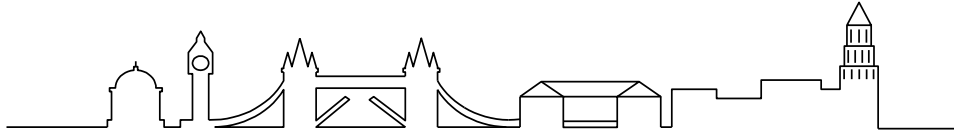
Iva Meštrović, mag.edu.

INKLUZIVNA UČIONICA

U stvaranju suvremenog i modernog društva veliki se naglasak stavlja na toleranciju, prihvaćanje i uključivanje svakog čovjeka. Istu je stvar potrebno učiniti želimo li stvoriti modernu i suvremenu školu. Stvarajući takvu školu zapravo stvaramo i takvo društvo. Osvješčujući takav pristup često se govori o inkluziji i prihvaćanju različitosti. Inkluzija i inkluzivna učionica podrazumijevaju okruženje u koje su uključeni različiti učenici, od onih posebno nadarenih do onih s poteškoćama u učenju, kao što su disleksija, ADHD ili neki od oblika autizma, kao i svi oni između. Valja napomenuti kako se različitost u učionici ne mora nužno odnositi na određene etikete koju vaši učenici mogu ili ne moraju imati, nego se odnosi na općenito razumijevanje postojanja različitih individua kao što smo svi mi. Svaki je učenik, dijete, adolescent ili odrasla osoba, drugačiji, s vlastitim interesima, problemima i potrebama te o tome treba voditi računa pripremajući se i održavajući nastavu. Kako približiti sadržaje nastave svakome učeniku pitanje je koje muči svakog nastavnika koji imalo preispituje svoj rad. Na to pitanje nema jedinstvenog odgovora, ali ono što treba činiti je eksperimentirati i truditi se učiniti poučavanje i učenje vrijednim pamćenja. Neki od načina kojima možemo to postići su personaliziranje učenja, korištenje multisenzornih principa te diferencijacija.

Personaliziranje učenja podrazumijeva pružanje prilagođenijeg i posebno skrojenog obrazovanja svakom učeniku. Počinje od razumijevanja potreba različitih učenika te se ogleda u pružanju različitih prilika i potpore svakom od njih. Kako bi do usvajanja sadržaja uopće došlo potrebno je i aktivno sudjelovanje učenika i preuzimanje odgovornosti za vlastito učenje što se postiže kvalitetnom motivacijom koja je učitelju jedan od najvećih izazova. Jedan od naizgled očitih primjera povezanosti personaliziranog učenja, učeničke motivacije i njihovog angažiranja je približavanje nastavnih tema njihovim interesima. Bilo da se radi o djetetu ili odraslom polazniku, učenik će se u nastavni proces radije uključiti ako je tema bliska onome što njega ili nju zanima.

Multisenzorno učenje je pristup poučavanju koji kombinira auditorne, vizualne i taktilne elemente u zadacima. Multisenzorno učenje povezano je s različitim oblicima inteligencije i stilovima učenja. Smatra se kako učenik sa zastupljenijim određenim tipom inteligencije lakše uči određenim stilom. No, to ne znači kako ćemo učeniku koji bolje uči vizualno potpuno zanemariti auditivni dio. Multisenzorno učenje upravo podrazumijeva kombinaciju više osjetila te usvajanje istog sadržaja na različite načine. Koristimo li multisenzorne principe, učenicima ćemo pri usvajanju, primjerice, novog vokabulara, prvo pokazati sliku ili stvarni predmet, nakon toga će učenici čuti kako se izgovara, zatim ponoviti, tek onda vidjeti riječ i napisati. Kod multisenzornog poučavanja načelo ponavljanja ima jednu od ključnih uloga jer potiče tzv. *overlearning* odnosno automatizaciju jezičnih vještina i elemenata. Ponavljanje ne mora, ali i ne smije biti šturo prepisivanje i ponavljanje za

Učilište Jantar - ustanova za obrazovanje odraslih

učiteljem. Vratimo li se na primjer usvajanja novog vokabulara, učenici, nakon što su prvi put napisali novonaučenu riječ, mogu je pisati prstom po zraku ili prijatelju na leđima, izraditi je od plastelina, povezivati slova zapisana na komadićima papira, vježbati kroz različite igre te uz pomoć aplikacija kao što je, primjerice *Quizlet*.

Diferencijacija (*eng. differentiation*) također podrazumijeva prilagođavanje poučavanja individualnim potrebama. Ona obuhvaća diferencijaciju sadržaja i zadataka, diferencijaciju samog procesa učenja i potpore učenicima za vrijeme istoga, diferencijaciju ishoda učenja te diferencijaciju okoline za učenje. Budući da je nemoguće od učitelja očekivati kako će za svakog učenika posebno izraditi zadatke za svaki sat, korištenje kontinuirane procjene napretka učenika, a ne isključivo testova, svakako je uspješan način diferencijacije i poučavanja uopće. Nekoliko primjera diferencijacije koje učitelj jednostavno može primijeniti na satu su prilagođavanje brzine tumačenja, češće provjeravanje učenika kojima potpuno samostalan rad ide teže nego ostalima te dodjeljivanje različitih uloga u grupnome radu. Primjerice, imate li sramežljivijeg učenika koji u grupi neće preuzeti inicijativu, možete mu dodijeliti ulogu zapisničara. Tako će biti aktivan, a ne izložen nečemu što mu predstavlja nelagodu.

Valja još jednom zaključiti kako za pitanje različitosti u učionici nema jednostavnog rješenja, ali prvi korak svakako treba biti osvješćivanje postojanja različitih potreba kod svakog učenika, ne samo onoga s etiketom poteškoće u učenju. Posebnu pažnju treba obratiti na individualne stilove učenja, potrebe i motivaciju; pažljivo planirati nastavu, učiniti poučavanje što nezaboravnijim, učenicima pružati potporu te sigurnu i ugodnu okolinu.